

อุบาสก

ก่อนปิดเล่ม

ข้อคิดจากบทบูชาพระรัตนตรัย

เรื่องธรรมดาของพุทธศาสนิกชนที่มักจะปฏิบัติกันอยู่แทบทุกเมื่อเช้าวัน หรือบางคนอาจจะปฏิบัติทุกวันจนเป็นกิจวัตร นั่นคือการสวดมนต์ไหว้พระ

พุทธศาสนิกชนบางคนจะสวดมนต์ก็ต่อเมื่อต้องทำพิธีกรรมทางศาสนา เมื่อต้องการอธิษฐานขอพร หรือเมื่อต้องการความสงบทางใจยามประสบปัญหาหวั่นไหว บ้างก็สวดตอนเช้า บ้างก็สวดตอนเย็น และบ้างก็สวดก่อนเข้านอน แต่ไม่ว่าจะสวดมนต์ด้วยเหตุผลใด เวลาใด หากผู้สวดมีจิตใจสงบเป็นสมาธิ มีจิตที่ตั้งมั่นก็ถือว่าสำเร็จผลเบื้องต้นของการสวดมนต์แล้ว

บทสวดของชาวพุทธจะมีตัวบทเป็นภาษาบาลี เนื้อหาของแต่ละบทนั้นก็แตกต่างกันไปตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการจะบูชา แต่ในการเริ่มต้นสวดทุกบทผู้สวดจะต้องกล่าวคำบูชาพระรัตนตรัยเสียก่อน (บางคนเมื่อสวดมนต์ก็อาจจะสวดเฉพาะคำบูชาพระรัตนตรัยเพียงบทเดียว) ซึ่งเป็นบทสวดสั้นๆ ง่ายๆ ที่ชาวพุทธคุ้นเคยเป็นอย่างดี เรียกได้ว่าเป็นบทสวดพื้นฐานที่ท่องบ่นกันมาตั้งแต่เด็ก บางคนแม้จะจำบทสวดมนต์ไหว้พระได้เพียงไม่กี่บท แต่หนึ่งบทที่มักจดจำกันได้ อย่างแม่นยำก็คือบทบูชาพระรัตนตรัยนี่เอง

บทบูชาพระรัตนตรัยเป็นบทสวดที่ต้องการ

บูชาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เหตุที่พุทธศาสนิกชนต้องท่องจำกันจนขึ้นใจ หลายคนจึงละเอียดที่จะใส่ใจกับความหมายอันเป็นสาระของบทสวดนี้ไปบ้างแล้ว ทั้งๆ ที่คติธรรมที่แฝงอยู่นั้นมีคุณค่ายิ่งไม่แพ้บทสวดใดๆ เลย นั่นคือ เรื่องการคิดดี พูดดี และทำดี

หากพิจารณาบทบูชาพระรัตนตรัยตั้งแต่ก่อนบูชาพระพุทธที่ว่า “อะระหัง สัมมาสัมพุทธโฆ ะคะวา” แปลได้ว่า พระผู้มีพระภาคเจ้าเป็นพระอรหันต์ ดับเพลิงกิเลสเพลิงทุกข์โดยสิ้นเชิง ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง จะเห็นได้ว่า พระพุทธแทนความหมายของการคิดดี และมุ่งเตือนให้พุทธศาสนิกชนตระหนักถึงการรู้จักและรู้สำนึกได้ด้วยตนเอง ส่วนก่อนบูชาพระธรรมที่กล่าวว่า “สวากขาโต ะคะวะตา ะมโม” แปลได้ว่า พระธรรมเป็นคำที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว นั่นคือ พระธรรมแทนความหมายของการพูดดี และก่อนบูชาพระสงฆ์ที่ว่า “สุปฏิปันโน ะคะวะโต สวากสังโฆ” แปลได้ว่า พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าปฏิบัติดีแล้ว พระสงฆ์ก็คือมุ่งแทนความหมายของการทำดีนั่นเอง

คติธรรมที่ได้จากบทบูชาพระรัตนตรัยช่วยเตือนใจให้แก่บางคนได้บ้างในยามที่กำลังประสบปัญหาหนักหน่วง กดดันทุกข์ใจ และในยามที่ต้องการคน

ชี้แนะให้กำลังใจเพื่อช่วยให้คลายทุกข์ แต่ทุกข์นั้นจะ
บรรเทาไปไม่ได้เลย หากบุคคลนั้นไม่ได้เพ่งตรวจตรา
และทำความเข้าใจกับทุกข์ที่ตนมีอย่างถ่องแท้ ต่อให้มี
คนอื่นสักร้อยสักพันมาปลุกปลอบใจก็ไม่อาจจัดทุกข์
หรือดับเพลิงแห่งกองทุกข์นั้นได้ ถ้ายังไม่ได้แก้ไข
ต้นเหตุแห่งทุกข์ที่ตนเองและด้วยตนเอง

บทบูชาพระรัตนตรัยไม่ว่าจะสวดเมื่อใด ท่อง

เมื่อใด นอกจากจะทำให้ผู้สวดมีสมาธิที่มั่นคงในการ
ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา หรือทำกิจการงานแล้ว
หากเราได้ระลึกถึงคติธรรมที่แฝงอยู่ก็จักช่วยเตือนสติให้
ประพฤตินอยู่ในครรลองธรรมด้วยกาย วาจา ใจ
ที่บริสุทธิ์อีกถ່ายหนึ่งด้วย ซึ่งประเสริฐสุดกว่าพรใด ๆ
ทั้งปวง

อย่าเรียกหาความทุกข์ แต่จงต้อนรับด้วยดี
เพราะความทุกข์เป็นเพื่อนและเป็นพลัง
เพียงระวังอย่าให้มันลามปาม

วรกมล: พรหมจรรยมรรค